

ALEKSANDER GRINFELD

ur. 1922; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, II wojna światowa
Słowa kluczowe	projekt W poszukiwaniu Lubliniaków, projekt W poszukiwaniu Lubliniaków. Izrael 2006, Lublin, dwudziestolecie międzywojenne, II wojna światowa, wybuch II wojny światowej, dzieciństwo, okupacja niemiecka, ulica Krakowskie Przedmieście, bombardowanie Lublina, Niemcy, dzielnica żydowska

Wybuch II wojny światowej

Na ogół myśmy jeździli na wakacje trochę dalej. W [19]39 roku, ponieważ był taki stan rzeczy, że sprawy [szły] w kierunku wojny, myśmy pojechali tylko do Nałęczowa, żeby być blisko domu. Ale jednak wróciliśmy kilka dni wcześniej z powrotem. A potem to już była wojna.

Prawdopodobnie przez radio powiedzieli, że wybuchła wojna. I ja pamiętam, że w naszej okolicy były tłumy na Krakowskim Przedmieściu, ludzie wchodzili do sklepów kupować [produkty]. Nasza rodzina może nie, ale widziało się tłumy ludzi, którzy chodzili po Krakowskim Przedmieściu, [podczas gdy] w normalne dni prawie nie było tam ludzi.

Wojna wybuchła w piątek, to ja pamiętam. Zdaje mi się, że w drugą sobotę rząd Polski ewakuowany z Warszawy, w samochodach stanął na Starym Mieście w Lublinie. I przyleciały niemieckie samoloty, widocznie mieli dobre [informacje], i zbombardowały całe Stare Miasto. To było pierwsze zetknięcie [z wojną]. Drugie zetknięcie było prawie neutralne. Ja o 5 rano wyszedłem do piekarni na Krakowskim Przedmieściu kupić chleb i widziałem dwie kolumny. Jedna z prawej strony ulicy. Pod domami, z karabinami w rękach szli Niemcy, jeszcze prawie było ciemno. Nie widziałem niczego negatywnego. [W następnych tygodniach] siedzieli u Rutkowskiego na tarasie i pili czarną kawę oficerowie armii. A na początku grudnia, według mnie mniej więcej w tym okresie, zamknęli całą żydowską dzielnicę kordonem i robili rozmaite poszukiwania, bili. Nas tam nie było, bo myśmy mieszkali poza tą dzielnicą. Ale na Rynku, gdzie mieszkała babcia, znaczy babcia już nie była przy życiu, ale gdzie [wcześniej] mieszkała, nie było sympatycznie. Ta cała historia zaczęła się stopniowo. Coraz dalej schodzili, jeszcze jeden stopień, jeszcze jeden stopień, aż doszli do samego piekła.

Data i miejsce nagrania	2006-12-07, Ramat Gan
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Transkrypcja	Bogumił Lutyński
Redakcja	Justyna Molik
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"